Greenlawns High School QUESTION PAPER

For the Terminal Examination Year 2023 **Sub: Gujarati 2 Lang**

Set By: Ms. Geeta Thakker **Class: X**

No. of copies:__________ **Time: 3 Hours** **Full Marks: 80**

SECTION A

*(Attempt **all** questions from this **Section**)*

Question 1

Write a short composition in Gujarati of approximately 200 words on any one of the following topics.

પ્રશ્ન 1. નીચે ના વિષયોમાંથી કોઈ પણ એક વિષય પર ૨00 શબ્દોમાં ગુજરાતી નિબંધ લખો. (15)

1. શું તમે એ વાત થી સહેમત છો કે આપણા દેશ માં સ્વાસ્થ્ય ની સેવાઓ ઉપયોગી તથા પર્યાપ્ત છે. જો નહિ તો તમારા વિચાર દર્શાવો.

2. મનુષ્ય અને પ્રકૃતિ પ્રેમ

3. ' ભાગ્ય મોટું કે પુરુષાર્થ ' આ શીર્ષક ને કોઈ મહાન વ્યક્તિ ના જીવન ની ઘટના થી સિધ્ધ કરો

4) માનવી ની અંતરિક્ષ યાત્રા

5) નીચે આપેલું ચિત્ર જોઈ તમારા મનમાં ઊઠતા ભવોને વાચા આપતો નિબંધ લખો.

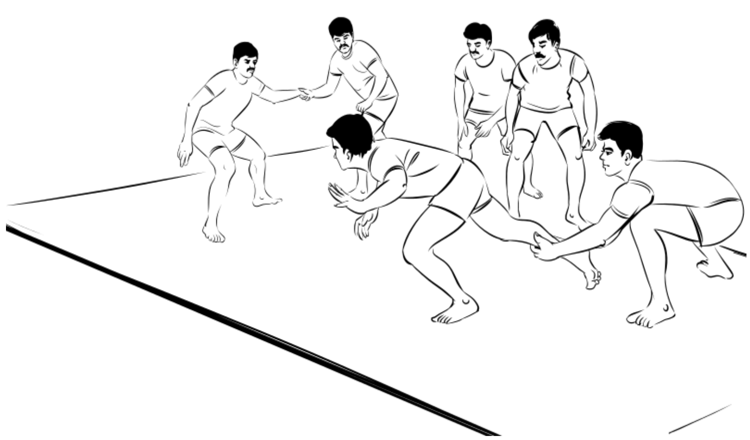

Question 2
Write a letter in Gujarati in approximately 120 words on any one of the topics given below.

પ્રશ્ન 2. નીચે આપેલા કોઈ પણ એક વિષય પર લગભગ 120 શબ્દ માં ગુજરાતી માં પત્ર લખો. (7)

1. તમારો નાનો ભાઈ વધારે પડતો સમય મોબાઈલ ફોન ના ઉપયોગ માં વિતાવે છે. તેના દ્વારા થતી હાનિ નો ઉલ્લેખ કરતો પત્ર લખો.

2. બેંક મેનેજર ને તમારું ખાતુ બંધ કરવા પત્ર લખો.

Question 3

Read the passage below and answer in Gujarati the questions that follow using your own words.

નીચેનો પરિચ્છેદ વાંચો અને તેની નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ ગુજરાતીમાં તમારા શબ્દોમાં લખો. (10)

ભગવાન મહાવીર ત્યારે રાજગૃહમાં એકાંતમાં તપ કરી રહ્યા હતા. સમયાંતરે તેમનો ઉપદેશ ચાલુ રહેતો, અને પછી તેઓ એકાંતમાં તપમાં મગ્ન થઈ જતા. સ્વર્ગમાં પણ મહાવીરની કઠોર તપશ્ચર્યાની ઘણી ચર્ચા હતી. બધા દેવતાઓ તેમના તપસ્યા ખૂબ પ્રશંસા કરી રહ્યા હતા. આનાથી ઇન્દ્રને સભાની તપસ્યા ભંગ કરવાનો વિચાર આવ્યો. એક દેવને તે ગમ્યું નહિ. તેમણે મહાવીર

ક્ષણભરમાં તે મહાવીરના ધ્યાન સ્થાને પહોંચી ગયો અને પોતાની દૈવી શક્તિથી તપસ્યા ભંગ કરવાનો પ્રયાસ કરવા લાગ્યો. ક્યારેક ભારે વરસાદ, ક્યારેક તીવ્ર ગરમી, ક્યારેક પથ્થરોનો વરસાદ, તો ક્યારેક હિંસક પ્રાણીઓના ભયંકર અવાજો કરીને મહાવીરને તેમના ધ્યાનથી વિમુખ કરવાનો પ્રયાસ કર્યો. પરંતુ છ મહિના સુધી આકરી યાતનાઓ સહન કર્યા પછી પણ તે સહેજ પણ ડગમગ્યો નહીં, તેથી દેવે કહ્યું, "મને ક્ષમા કરો. મને ખબર પડી છે કે તમે તપસ્વીઓમાં શ્રેષ્ઠ છો. તમે તપમાં મગ્ન રહો, હું કરીશ. છોડી દો. જો મારા માટે લાયક કોઈ સેવા હોય તો." કહેતા અચકાશો નહીં."

આ સાંભળીને મહાવીરના શાંત અવાજમાં અપાર વેદના છવાઈ ગઈ. દેવે પૂછ્યું, "કહો મુનિવર, દુઃખ શું છે?"

તને? હું તમારી બધી મુશ્કેલીઓ દૂર કરી શકું છું."

મહાવીરે કહ્યું, "ના, આ શક્ય નથી કારણ કે વ્યક્તિએ પોતાના કર્મનું પરિણામ ભોગવવું પડે છે." “હજુ પણ તારે તારી પૂજાનું રહસ્ય જણાવવું પડશે,” દેવે કહ્યું.

ત્યારે મનમાં સ્થિર રહેલા મહાવીરે કહેવાનું શરૂ કર્યું, "જુઓ, તમે છ મહિના સુધી મને નુકસાન પહોંચાડવાનો પ્રયાસ કર્યો. પરંતુ આનાથી મને દુઃખ થયું નહીં. પરંતુ આ ક્રિયાએ તમારા પર બોજ નાખ્યો છે, જે તમારે સહન કરવો પડશે. આ છે. મારી પીડા. હું તમારા પતનનું કારણ છું. તમે મારા કારણે પીડાશો, આ જ મને દુઃખ છે.'

દેવ સ્તબ્ધ થઇ ગયો. તેનો આખો અહંકાર ભાંગી પડ્યો. જે પોતાને સક્ષમ સમજે છે તે કેટલો અજ્ઞાની છે. ઉદારતા અને મહાનતાનો એક વિશાળ કિરણ તેમની સમક્ષ સત્યને પ્રકાશિત કરી રહ્યો હતો. ધન્ય છે આ જ્ઞાનવૃત્તિ, દુઃખની આટલી ચિંતા અજાણતા થઈ! અને તે શાંત ધનુષ્યમાં પાછો ફર્યો.

(i) મહાવીરની તપસ્યાથી કોને દુઃખ થયું અને શા માટે? (2)
(ii) દેવે મહાવીરનું ધ્યાન તોડવા માટે કયા પ્રયત્નો કર્યા? (2)
(iii) મહાવીર પ્રત્યે તેમની પ્રતિક્રિયા શું હતી? (2)
(iv) દેવે મહાવીરને શું વિનંતી કરી? (2)
(v) મહાવીરની પીડાનું કારણ શું હતું? (2)

Question 4
Answer the following according to the instructions given.

પ્રશ્ન 4. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર સૂચના પ્રમાણે લખો.

1. લીટી દોરેલા શબ્દ ની જાગ્યા એ યોગ્ય રૂઢિ પ્રયોગ પસંદ કરી વાક્ય ફરીથી લખો. (1)

મંત્રા એ કૈકેયી ના કાન ભંભેરિયા.

a. ખોટા માં સાથ આપવો
b. ખોટો ગુસ્સો અપાવો
c. ખોટું કહી ઉશકેરવું
d. ખોટું ખોટું બોલવું

2. અદા માટે દ્વિ અર્થી (1)

a. આંખ, અભિગમ
b. અભિનય, આંકડો
c. એકડો, નાટક
d. દેખાડો, અભીગમ

3. યોગ્ય શબ્દસમૂહ પસંદ કરી લખો. (1)

જીતી ન શકાય - શબ્દ સમૂહ માટે એક શબ્દ

a) અજિત
b) આજેય
c) અજય
d) અજીત

4. ગદ્ય નો વિરોધી શબ્દ લખો. (1)

a. ખાધ્ય
b. પધ્ય
c. તજય
d. બાધ્ય

5. નીચે લીટી દોરેલા શબ્દની જાતિ (લિંગ) બદલી ફરી લખો. (1)

રજપૂત ઘોડા ને પૂર વેગે દોડાવતો હતો.

a. રજપૂતાણી
b. રજપુતાણી
c. રજપૂતાણિ
d. રજપુતાણિ

6. નીચેના વાક્યનું ભવિષ્યકાળ દર્શાવતું વાક્ય લખો. (1)

a. વાછરડાં ગાય ના આંચળે વડગે છે.
b. વાછરડાં ગાય ના આંચળે વડગતા હતાં.
c. વાછરડાં ગાય ના આંચળે વડગસે.
d. વાછરડાં ગાય ના આંચળે વડગી રહ્યા છે.

7. ભાવવાચક સંજ્ઞા દર્શાવતો ગુચ્છો ઓળખો. (1)

a. નમન, બાળપણ, હંસા, કાળાશ

b. નમન, બાળપણ, ભય, કાળાશ

c. નમન, પૂજા, ભય, બાળપણ

d. નમન, બાજરી, કાળાશ, ભય

8. સાચી જોડણી વાળું શબ્દ પસંદ કરી ફરી લખો. (1)

a. આવીષ્કાર
b. આવિષ્કાર
c. આવિષકાર
d. આવીષકાર

SECTION B
*(Attempt **four** questions from this **Section**)*

સાહિત્ય ગુર્જરી (ટૂંકી વાર્તા)

SAHITYA GURJARI (SHORT STORIES)

Question 4
Read the extract given below and answer in Gujarati the questions that follow.

પ્રશ્ન 4. નીચેની કંડિકા વાંચી તેની નીચે આપેલા પ્રશ્નનોના ગુજરાતીમાં જવાબ લખો.

"પણ હું ક્યાંથી પૈસા લાવું ? આજકાલ એસ.એસ.સી. પાસને નોકરી પણ કોણ આપે છે" નીલિમાએ મોઢું ચઢાવી કહ્યું.

૧. લેખિકા નો યુગ લખો. તેમને કઇ નવલ કથા ને લીધે કયો પુરસ્કાર કોના દ્વારા મળ્યો છે? (2)
૨. ઉપર નું વાક્ય નીલિમા કોને કહે છે? શા માટે? (2)
૩. દાદા માં રહેલા ગુણોનું તમારા શબ્દ માં વર્ણન કરો. (3)
૪. પાઠ દ્વારા આપણને શી સમજ મળે છે? (3)

(દાદા નો દલ્લો - ઇલા આરબ મહેતા)
(Dada no Dallo – Ila Aarab Mehta)

Question 5
Read the extract given below and answer in Gujarati the questions that follow.

પ્રશ્ન 5. નીચે આપેલી કંડિકા વાંચી તેની નીચે આપેલા પ્રશ્ન ના જવાબ ગુજરાતીમાં લખો.

" જે - જે, રસિકભાઈ! " એણે પગરખાં કાઢતા કહ્યું, "હું ઘર ગોતી ગોતી ને થકી ગયો, ભાઈસા'બ!"

૧. લેખક ની કૃતિ માં કયુ સત્ય રજૂ થાય છે? (2)
૨. રસિકભાઈ કાકા ના કયા વાક્ય નું અનુકરણ કરે છે? તેમાં તેઓ શું અનુભવે છે? (2)
૩. હિંમત ની મહાનતા નું વર્ણન પાઠ ના આધારે કહો. (3)
૪. રસિકભાઈ અને હિંમત વચ્ચે ની મિત્રતા ગાઢ હતી એ શા પર થી કહી શકાય? (3)

(હિંમત - મારો દોસ્ત - મોહમ્મદ માંકડ)
(Himmat – Maro Dost – Mohammad Mankad)

Question 6
Read the extract given below and answer in Gujarati the questions that follow.

પ્રશ્ન 6. નીચે આપેલી કંડિકા વાંચી તેની નીચે આપેલા પ્રશ્ન ના જવાબ ગુજરાતીમાં લખો.

" કાંઈ નહિ, દાદા, તમારી અવસ્થા પણ ક્યાં છે કામ કરવા જેવી?" મેં આશ્વાસન કરવાનો પ્રયાસ કર્યો ને અંદર ગઈ ત્યાં સુમોહન બહાર જતો વચ્ચે જ મળી ગયો.

૧. લેખિકા નો યુગ લખી તેમના પ્રાર્થના સંગ્રહ નું નામ લખો. (2)
૨. સુમોહન અને ઉત્પલા પોતાનું કર્તવ્ય પ્રેમ થી નિભાવી રહ્યા હતા એવું શા પર થી કહી શકાય? (2)
૩. જગમોહનદાસ ની શ્રીમંતાઈ વર્ણવો. (3)
૪. ઘરના લોકોમાં સંસ્કાર ની શ્રીમંતાઈ ની જાખી શી રીતે થાય છે? (3)

(સંસ્કાર ની શ્રીમંતાઈ - કુન્દનિકા કાપડિયા)
(Sanskar ni Shrimantai – Kundnika Kapadia)

Greenlawns High School QUESTION PAPER

સાહિત્ય ગર્જરી (કવિતા)
SAHITYA GURJARI (POEM)

Question 7
Read the extract given below and answer in Gujarati the questions that follow.

પ્રશ્ન 7. નીચેની કંડિકા વાંચી તે ની નીચે આપેલા પ્રશ્નનોના જવાબ ગુજરાતીમાં લખો.

"પાનેતર પહેરીને પંખી ઉદાસ છતાં મલકતા મામાને કાકી
બાપુના હુક્કા માં તંબાકુ ભરવાનું બાને કહેવાનું હતું બાકી"

૧. કવિના બે કાવ્યસંગ્રહ ના નામ જણાવો? તેમને કયા નાટકના લીધે એવોર્ડ મળ્યો છે? (2)
૨. દીકરીનું બાળપણ કેવું હતું? અને કેવી રીતે ખોવાઇ ગયું? (2)
૩. ઉપર્યુક્ત કાવ્યપંક્તિ સમજાવો. (3)
૪. કાવ્યમાં સમાજના કયા કુરિવાજોની વાત કરવામાં આવી છે? કાવ્યના આધારે સમજાવો. (3)

(પંચિકા રમતી'તી - મુકેશ જોષી)
(Panchika Ramtiti – Mukesh Joshi)

Question 8
Read the extract given below and answer in Gujarati the questions that follow.

પ્રશ્ન 8. નીચેની કંડિકા વાંચી તે ની નીચે આપેલા પ્રશ્નનોના જવાબ ગુજરાતીમાં લખો.

"બોલીએ ના કંઈ,
આપણું હ્રદય ખોલીએ ના કંઈ, વેણને રે'વું ચૂપ, નેણ ભરીને જોઇ લે, વીરા!
વ્હેરણના નાં પાણી ઝીલનારું તે સાગર છે વા કૂપ"

૧. કવિના કાવ્ય નું મુખ્ય લક્ષણ જણાવો. તેમના બે કાવ્યસંગ્રહ ના નામ લખો. (2)
૨. કાવ્ય માં શેનો મહિમા ગાવામાં આવ્યો છે? સુખી થવા શું કરવું? (2)
૩. કવિ અંતર ની વેદના ક્યાં ઢબૂરી રાખવા કહે છે? શા માટે? (3)
૪. ઉપર આપેલી પંક્તિ તમારા શબ્દ માં સમજવો. (3)

(બોલીએ ના કંઇ - રાજેન્દ્ર શાહ)
(Boliye na Kai – Rajendra Shah)

Question 9
Read the extract given below and answer in Gujarati the questions that follow.

પ્રશ્ન 9. નીચેની કંડિકા વાંચી તે ની નીચે આપેલા પ્રશ્નનોના જવાબ ગુજરાતીમાં લખો.

"શશીનું, ભાનુનું ક્ષિતિજ પરથી ભવ્ય ઊગવું? વસંતે વાયુનું રસિક અડવું વા અનુભવ્યું?"

૧. કવિનો પરિચય આપો. (2)
૨. કયા ફૂલો બધાને આકર્ષે છે? શી રીતે? (2)
૩. સાચા ફૂલો અને બનાવટી ફૂલો દ્વારા કવિ શો સંદેશો આપે છે? (3)
૪. કાવ્ય નો પ્રકાર લખી કેવું જીવન જીવવું જોઈએ કાવ્ય ના આધારે સમજવો. (3)

(બનાવટી ફૂલો - પ્રહલાદ પારેખ)
(Bnavati Fulo – Prahalad Parekh)